

Štanjel v novo sezono z vstopnim središčem v Ferrarijev vrt in svet arhitekta Maksa Fabianija

Prenovljena Natalijina hiša je kot del Ferrarijeve vile spet središče skupnosti, ustvarjanja in obiska

V Štanjelu na Krasu bomo v sredo, 13. maja 2026 ob 17h, slavnostno odprli prenovljeno Natalijino hišo, novo vstopno središče v Ferrarijev vrt ter prostor srečevanj lokalne skupnosti, ustvarjalcev in obiskovalcev. Prenovljena Natalijina hiša je del znamenite Ferrarijeve vile in vrta. Eden največjih urbanistov in arhitektov svojega časa (1865-1962) se je po razpadu monarhije in po prvi svetovni vojni vrnil domov na Kras in pred stoletjem ustvaril skoraj samooskrbno posestvo z neverjetnim vodovodnim sistemom. Tradicionalne kraške prijeme je združil s trendi takratnega časa in zapustil dediščino, ki še danes navdihuje vse, ne le arhitektov, tudi vrtnarje, inženirje, estete in trajnostno osveščene.

Drevo, arhitekt in vrt

Slavnostno odprtje bo potekalo na balinišču v **Ferrarijevem vrtu** ali v slučaju slabega vremena v Dvorani Maks v Gradu Štanjel, ki ga je Fabiani preoblikoval v središče za skupnost. **Prenova Natalijine hiše** s stalno razstavo **Drevo, arhitekt in vrt** je poklon arhitektu **Maksu Fabianiju**, ki je znal prisluhniti prostoru in trajnostno ustvariti Ferrarijevo vilo, vpeto v nekdanje srednjeveško obzidje Štanjela, pod katerim se še danes razprostira eden najlepših slovenskih vrtov.

Slavnostnega odprtja se bo udeležil **dr. Aleksander Jevšek**, minister za kohezijo in regionalni razvoj RS. Ob njem bodo obiskovalce nagovorili **mag. Erik Modic**, župan Občine Komen, **dr. Karmen Rodman**, direktorica ORA Krasa in Brkinov, ter **ustvarjalci vsebinskega koncepta Natalijine hiše** in nove stalne razstave.

»V **Občini Komen** smo ponosni, da smo vsa **sredstva za obnovo** in opremo lahko pridobili iz sredstev **Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj** Republike Slovenije. Ferrarijev vrt, nekoč **osrednji prostor družine**, je danes spomenik državnega pomena za vse, ki je **z Natalijino hišo** končno dobil svojo **vstopno točko in razstavo, lokalna skupnost pa svoje prostore**«, ne skriva zadovoljstva župan občine Komen mag. Erik Modic.

Dediščinski wellness v hiši in na vrtu

»Ponosni smo, da bomo lahko obiskovalcem v času hitrega življenja **ponudili enega prvih primerov dediščinskega wellnessa v Sloveniji**. Interpretacija in razstava sta **delo multidisciplinarne ekipe**, ki se je **ukvarjala z dobrim počutjem obiskovalcev**. V hiši se lahko umirijo in postanejo na drugače dojemljivi za interpretacijo in zgodbe prostora ter skupnosti.«, pripoveduje dr. Karmen Rodman, direktorica ORA Krasa in Brkinov, kjer so od Občine Komen prevzeli ključ hiše in upravljanje. Zdaj bo lahko doživetje Ferrarijevega vrta veliko celovitejše. Natalijina hiša namreč v novi luči razkriva, kako je Fabiani združil parcele pod obzidjem in jih s krožnimi potmi povezal v **skoraj samooskrben park s travniki, sadovnjakom, gozdom in znamenitim vrtom**.

Fabiani: Možnosti za preobrazbo vsake stvari so neomejene

Izkušnja intimnih prostorov niza **zgodbe Hiše, Skupnosti in Vrta** do drugega nadstropja, kjer z **veliko potopitveno poslikavo muralista Tomaža Milača** zaživijo izumi, sanje in vizije Maksa Fabianija. »Natalijino hišo smo zasnovali kot **potovanje v svet skupnosti v Štanjelu** nekoč in danes. Že stoletje prebivalce in obiskovalce povezuje **Ferrarijev vrt, poln genialnih izumov in idej arhitekta Maksa Fabianija**. Ponosni smo, da je hiša **postala vrt idej za več kot 30 ustvarjalcev** iz vse Slovenije«, nadaljuje **Neja Petek**, direktorica agencije za razvoj in komunikacije v **kulturnem turizmu Nea Culpa**, ki je ustvarila koncept hiše in izkušnje. Prenovo je celovito koordinirala **Helena Kosmina iz Občine Komen**, gradbena dela je izvedla **Komunala Sežana**. Razstavo in osrednjo video zgodbo podpisuje **režiser Jaša Koceli**, prostore je zasnoval tandem **Sara&Sara arhitektk Sare Škarica in Sare Badovinac**, video pa je nastal v produkciji **Warehouse Collective**, za tehnično opremo je poskrbel **B-projekt**.

Uresničena utopija skupnosti v času podnebnih sprememb

Strokovno vodstvo je delo arhitektke-konservatorke **Nataše Kolenc**, ki že **desetletja raziskuje** in ohranja dediščino Maksa Fabianija. Tako kot je **Ferrarijev vrt** sam po sebi **spomenik vodi na Krasu**, je tudi **obisk v Natalijini hiši opomnik, da je voda** na Krasu od nekdaj, danes pa povsod po svetu, eden **najdragocenejših virov**. Pomemben del razstave je zato posvečen **digitalizaciji inženirskega izuma vodovodnega sistema**, ki ga lahko obiskovalci spoznajo ob kozarcu **odlične kraške vode iz sodobnega vodnega bara**, ki so ga zasnovali v **Fabrikaidu**. V času, ko **podnebne spremembe ogrožajo planet**, lahko ta vrt razumemo kot uresničeno utopijo skupnosti. Dokler bomo **skupaj skrbeli za vrtove**, bomo kot skupnosti obstajali, so prepričani ustvarjalci.

Odprta vrata Natalijine hiše

Na dan odprtja bo Natalijina hiša odprta za obiskovalce med 16.00 in 19.00. Organizatorji vabimo domačine, obiskovalce Krasa in vse ljubitelje arhitekture, dediščine ter Ferrarijevega vrta, da vstopijo v nov prostor zgodb, skupnosti in ustvarjalnosti.

Ob lepem vremenu bo prireditev na Ferrarijevem vrtu, v primeru slabe napovedi bo program potekal v Dvorani Maks v Gradu Štanjel.

Več informacij: info@visitstanjel.si ali na [+386 41 383 986](tel:+38641383986).

Občina
KOMEN

